

מראי מקומות- מנחות ק"ב

(א) ואי בעי זריק, וקתני דאינו מטמא טומאת אוכלין- הק' הקרן אורה, אפי' אם זריק, מ"מ אין הכהנים יכולים לאכול הבשר עד שיוקטרו האימורין. וא"כ, נהי דלאחר זריקה חשיב אוכל, לפי שיכול להקטיר האימורין, אבל מהכ"ת לומר דגם לפני זריקה חשיב הכל בידו, דבזה צריכין לומר תרי הואיל, ואולי תרי הואיל לא אמרי'. ותני דצ"ל דעיכוב אכילה מהקטרת אימרים לא חשיב עכבה, כיון דאם נאבדו האימורין הבשר מותר באכילה.

(ה) היינו טעמא דר' יוסי, דקסבר כלי שרת מקדשין את הפסולין לכתחילה ליקרב- הק' תוס' בכריתות (כד:), הא בזבחים (פז.) בעי ר"ל מר"י אם כלי שרת מקדש פסולין, והשיב לו דאין מקדש, ולימא דלא כר' יוסי. ותני דכאן אינו פסול כ"כ, שהרי מתחלה הי' קרבן שבא על נקיפת הלב, ולכן אינו חולין, ועדיין שם אשם עליו, וא"כ שפיר ס"ל לר' יוסי דבכה"ג יכול הכלי שרת לקדש הפסולין, ואי"ז דומה לפסולין ממש. וגם בשי' רבנן דחולקים על ר' יוסי אין להוכיח דס"ל כר' יוחנן, די"ל דבעלמא מקדשי פסולין, והיינו משום דמתחלה הי' קרבן גמור, ואירע בו פסול. אבל כאן, י"ל דאינו מקדש, משום דבאמת נמצא דמעיקרא לא הי' צריך להביא קרבן כלל, וא"כ חולין הוא.

(ב) מאי לאו דפיגל בזריקה- הק' החי' הרשב"א, למה לא תי' הגמ' כדמעיקרא, דלא הי' לו שהות למזרקי קודם הלילה, ולכן לא הי' לו שעת הכושר, וכדלעיל. וכ' די"ל דעדיפא ממנה שני, דמיירי בפיגל בשחיטה. אבל הק' דמ"מ מה הק' הגמ' מעיקרא, הרי ידע הגמ' דיכול לשנות דמיירי דלא הי' לו שהות, והניח בקו', ע"ש.

(ו) כל העומד לשרוף כשרוף דמי, נותר ופרה אמאי מטמאין טומאת אוכלין, עפרא בעלמא נינהו- הק' העולת שלמה, תק' בפשיטות, כיון דטעון שריפה, א"כ נמצא דכתותי מכתת שיעורי', ושוב אין בו שיעור כביצה, וא"כ אינו יכול לטמא טומאת אוכלין. וכ' די"ל ע"פ מה דאי' בזבחים (קה:), דמשקין יכול לצרף ב' חלקים להיות כא' לענין שיעור טומאה, וא"כ י"ל דמיירי דהי' במים, וא"כ שפיר שייך בהם צירוף, ורק משום דעפרא בעלמא הוא יכולין לומר דאינן מטמאין. וע"ע בתוס' בסוטה (כה:), דהק' כעין קו' העו"ש, וכ' דלענין פרה אמרי' דחיבת הקודש מהני, אבל הק' כן גם לענין כלאי הכרם, והניח בקו'.

(ג) משנשחט נודע לו... נזרק הדם הבשר יאכל- ע' בשפת אמת בכריתות (כד:), דכ' לדון אם גם מקטירין האימורין בכה"ג או לא, דאפשר דכיון דהקטרה הוי ג"כ ענין של כפרה, וכפרה לא שייך אחר ידיעה, א"כ י"ל דאין מקטירין. ומה דאוכלין הבשר, י"ל דכמו דאם נאבדו או נטמאו האימורין הדין הוא דאוכלין הבשר, אף בלא הקטרת אימורין, אולי הי' בכה"ג. ואף דאין שייך ענין של כפרה בכה"ג, ואכילת כהנים הוא כפרה לבעלים, מ"מ אין לאוסרם באכילה, דסכ"ס זריקת הדם מתיר להם הבשר, וא"כ אף דאינו עושה כפרה, מ"מ יכולים לאכול הבשר, אבל הקטרה, דאינו אלא כפרה, לא מצינו במקום שלא שייך כפרה, והניח בצ"ע.

(ז) דבעי ר"ל, צריד של מנחות וכו'- פרש"י, דמיירי דקצת מן הסולת לא נגע בשמן, ולא הוכשר, ונגע בו שרץ, האם מונין בו ראשון ושני או לא. וע' בתוס' בחולין (לו. ד"ה צריד), דהק' דלצטרף הכלי לענין הכשר כאילו הוכשר כולו, כמו שמצטרף לענין טומאה, מדכתי' כף אחת, דעשה הכתוב לכל מה שבכף אחת. ופי' תוס' דמיירי הכא בשלא נתן עדיין שמן במנחה תחלה, וכמ"ד דמדת יבש נתקדשה, והו"ל מנחה קדושה בלא שמן,

(ד) ר' יוסי בשי' ר"ש אמר, דאמר כל העומד לזרוק כזרוק דמי- הק' במנחת אברהם (עמ' תפב), מה מהני כל העומד לזרוק לכאן, הרי סכ"ס עכשו אין שייך לזרוק, שהרי כבר נודע שאין לו חטא, וא"כ איך שייך לעשות עבודת הזריקה, והניח בצ"ע.

(ג) **ר"ש אומר אף ידי נדרו נמי יצא - פרש"י**, דר"ש חולק על כל המשנה, וס"ל דקביעותא דכלי לאו כלום הוא. והק' **המנחת אברהם** (עמ' תצו), איך ס"ל לר"ש דהיכא דנדר להביא בשני כלים והביא בכלי א' דיצא, הרי נדר להביא ב' מנחות, והוא לא הביא אלא א', והרי איכא חילוק ביניהם, דלפי ראב"י סגי בלוג א', ובשני כלים בעי ב' לוגין, ולכ"ע יש נפק"מ לענין קומץ לבונה, דכל מנחה מצריך קומץ לבונה מיוחד, וא"כ אם הביא בשני כלים יהי צריך להביא ב' קומצי לבונה, וא"כ איך יתכן דנדר להביא ב' מנחות ויוצא יד"ח במנחה א', וצ"ע.

(ד) **לא שנו אלא שקבען בשעת נדר, אבל בשעת הפרשה לא - פרש"י**, שאמר הרי עלי להביא את זו במחבת. והק' **השפת אמת**, מהו הטעם בזה, הרי עכשיו כשאומר הרי עלי וכו', הרי זה כנדר בפנ"ע להביא נדרו הראשון באופן זה, ולמה יכול לשנות. ועוד, הרי ודאי אם לא הי' נודר מקודם לא הי' יכול לשנות, שהרי נודר עכשיו, ומשום שנדר מקום מיגרע גרע. ולכן פי' השפ"א באו"א, דמיירי שכבר הקריב, או עכ"פ אפאו כבר במחבת או במרחשת, ואינו יכול שוב לשנותו. וע"ש מה שביאר מהו החידוש לפי זה, ומש"כ עוד פירוש בדברי הרמב"ם. וע' **בחזון איש** (כ"ט, כ'), דכ' לפרש שי' רש"י, דאין קדושת פה יכול לקבוע את העשרון אלא היכא דקידשו בתורת נדבה, או דבשעת נדרו קבע לי'. אבל אם נדרו הי' סתם, ואח"כ רוצה לקבוע העשרון למחבת או למרחשת, אינו יכול לעשות כן, דאינו יכול שוב להוסיף על נדרו, שהרי הוקדש הוא לנדרו, ונדרו לא הוקבע, וא"כ גם עשרון שנכנס לקבוע לקיום הנדר אין לו קביעות.

או במנחת חוטא או במנחת קנאות דלית בה שמן, ונתקדש הסולת בכלי, וע"ז שאל ר"ל אם מדין חיבת הקודש יכול לעשות ראשון ושני.

(ח) **מונין בו ראשון ושני או אין מונין בו ראשון ושני - ע' במקדש דוד** (ל"ז, ב', ד"ה בההיא), דכ' לחקור בזה, על הצד דאינו מונה בו ראשון ושני, מהו הביאור בזה, דהו"ל הצריד כאילו הוי רביעי, ורביעי אינו יכול לטמא אף קודש, או דלמא באמת הוי ראשון ושני, אלא דכלפי אחרים הו"ל כאילו טהור לגמרי. וע"ש שהביא נפק"מ בזה, לענין אם אח"כ נגע במי חטאת, דאם דינו כרביעי, אז שפיר יכול לטמא מי חטאת, אבל אם הוי כטהור לגמרי כלפי אחרים, א"כ אף אינו יכול לטמא מי חטאת.

(ט) **כי מיבעיא לי' לר"ל דאורייתא - פרש"י**, משום דחיבת הקודש דאורייתא, דכתי' והבשר, לרבות עצים ולבונה, וכו'. וע' לעיל (כא.), דשם כ' רש"י דקרא זה אינו אלא אסמכתא, וחיבת הקודש אינו אלא מדרבנן, וצ"ע [ואולי פי' זה רק לפי שאלת ר"ל, אבל בעלמא לא ס"ל כן, וע"ע]. וע' בסוגיא בחולין לו', ואכ"מ.

(י) **כי קאמרי' מדרבנן - פרש"י**, דהנפק"מ אם מדאורייתא הוא או מדרבנן הוא לענין אם שורפין קדשים עליה, דאם טומאה דרבנן הוא אין שורפין קדשים עליה. אולם ע' בעולת שלמה שהביא דאף דזהו שי' רש"י כאן, ובשבת (טו.), ובנדה (לד.), אולם שי' תוס' בשבת (טו:), ובפסחים (טו.) הוא דשורפין אף על טומאה מדרבנן.

(יא) **הרי עלי במחבת והביא במרחשת - כ' הלקוטי הלכות** (זבח תודה ד"ה הרי), דמה דאמרי' "והביא במרחשת", הכונה הוא שהניחם במרחשת, אף שלא טיגנם עדיין, דכיון דקידשם במרחשת, פסולה.

(ב) **בשני כלים והביא בכלי א', מה שהביא הביא, וידי נדרו לא יצא - כ' השפת אמת**, דהיינו דכל נדרו לא יצא, וצריך עוד להביא עשרון א', אבל עכ"פ מידי חד יצא, לדידן דקיי"ל דקטן והביא גדול יצא.